So Sánh
<blockquote>Kalama tri ân bạn Ho Thi Vui ghi chép.</blockquote>
Bài giảng zoom 13/09/2021
Bữa nay mình có một bài giảng có nội dung hơi lạ lạ là 2 chữ ss = so sánh.
Tu hành ở mức độ cao nhất thì không có so sánh. Nhưng có vấn đề là hễ mình còn đi trên con đường dẫn đến giác ngộ, chúng ta không thể bắt chước thánh hiền mà nói chuyện cao siêu. Cho nên, trong bài giảng này tôi đặc biệt nói đến chuyện so sánh. Các vị nghe xong các vị hiểu là vì sao nó quan trọng như vậy.
Trước hết tôi gửi đến các vị 2 câu nói của Âu Mỹ:

- Khi ta thấy mình quá đau khổ thì hãy nghĩ đến người khổ hơn.
- Khi không có tiền mua giày thì hãy nhớ những người không có chân để mua giày.

Nhờ nghĩ vậy nó bớt khổ.
Nhưng nói tới đây tôi mới nhớ chuyện bà đi coi bói. Ông thầy hỏi, năm nay bà bao nhiêu? – 48. => Bà mà ráng thêm 2 năm nữa bà bớt khổ. Bả nói: vậy 50 là con giàu hả thầy? - Không, nó vẫn nghèo như bây giờ nhưng nó quen.
Nghe tào lao, kể cho bà con đỡ buồn ngủ thôi.
Trưa nay tôi nói chuyện so sánh, tôi bắt đầu bằng 2 câu nói của Âu Mỹ, chắc trong room nhiều vị hiểu lầm nữa, chắc ổng kêu mình “khi không có tiền mua giày thì nghĩ đến người không có chân mua giày” không phải. Mình tu mình không có kiểu tự an ủi bằng cách gượng gạo như vậy. Mà cái tôi muốn nói thế này:
Tăng chi bộ phần 5 pháp, đức Phật Ngài dạy, trên đời nhiều cái được và nhiều cái mất lắm: cái mất về tình cảm gia đình, cái mất về sức khỏe, cái mất về tài sản, và sau cùng, cái mất mát về đức hạnh, cái mất mát về trí tuệ, Ngài nói rằng, trong 5 cái mất mát đó, thì cái mất mát về tình thân, sức khỏe, tài sản với đa phần chúng sinh họ coi đó là mất sạch. Nhưng trong tinh thần Chánh Pháp của chư Phật thì sự mất mát về tình thân, tài sản, sức khỏe không đáng ngại bằng mất mát về giới hạnh và trí tuệ.
Bên cạnh đó Ngài nói trên đời có 5 cái được: Được về tình cảm,, được về sức khỏe, được về tài sản, được về giới hạnh, được về trí tuệ, thì ngài nói họ coi 3 cái sức khỏe, tình cảm, tài sản là tất cả. Nhưng với tinh thần chánh pháp của chư Phật, cái được về giới hạnh và trí tuệ mới là cái được lớn nhất. Vì sao? Vì có được trong giới hạnh và trí tuệ sẽ được 3 cái kia, có thể ngay kiếp này mình không được nhưng vô lượng kiếp sau mình sẽ được. Cái mất cũng vậy.
Cái mất về tình cảm, tài sản, sức khỏe, tuy nó dễ sợ thật nhưng nó chỉ mất một kiếp thôi. Nhưng nếu mất mát về trí tuệ, giới hạnh thì di họa của nó không biết bao nhiêu kiếp, cho nên, sáng nay, nội dung bài giảng là như vậy đó. Nhưng tôi không mổ xẻ chuyện đó, trong room ai cũng hiểu hết rồi.
Chúng ta đang có một lúc lớp học A Tỳ Đàm intensive, tại Âu Châu, cho nên trong bài giảng này tôi đặc biệt muốn nói rộng, nói sâu đề tài vừa rồi thông qua A Tỳ Đàm. Tại sao tôi làm chuyện đó? Vì

tôi thiết tha hi vọng, khi các vị có dịp lắng nghe tất cả vấn đề giáo lý qua A Tỳ Đàm các vị mới thấy rằng: Thì ra, học A Tỳ Đàm nó lợi như vậy. Nó giúp mình có cái nhìn khác đi về nhiều vấn đề giáo lý so với nhiều trường hợp mà mình cũng nghe những vấn đề giáo lý đó mà mình không biết tí gì về A Tỳ Đàm.
A Tỳ Đàm nói cái gì? Ông giáo sư Rya Davids của Anh,ổng có nói thế này: Nội dung của A Tỳ Đàm là nói đến những vấn đề trong ta, ngoài ta, và chung quanh ta. Và như một thương gia người Mỹ, ông có nói gần giống vậy, không đá động gì A Tỳ Đàm hết, ông nói thế này: Tất cả những vấn đề trước mặt ta và sau lưng ta, chung quanh ta, trên đầu ta, phía dưới ta đều không bằng vấn đề bên trong chúng ta. Mà Tạng A Tỳ Đàm, giúp ta soi rọi các vấn đề trong và ngoài ta. Nhớ cái đó.
A Tỳ Đàm không phải học mà nói chuyện trên trời là không phải.
Tôi quay lại đề tài bài giảng trưa nay. Tôi trích dẫn đoạn kinh trong Tăng Chi Bộ, đức Phật dạy có những cái mất nó không đáng sợ nếu chỉ đơn giản về sức khỏe, tình cảm, tài sản, những mất mát đó không đáng sợ bằng những mất mát trong đời sống tâm linh. Và trong những cái được thì không cái được nào đáng cho mình quan tâm cho bằng cái được trong đời sống tâm linh. Và như
Nếu tôi có 2 người thân: mẹ tôi, chị tôi, anh em của tôi, thí dụ, tôi có 2 người: 1 người có đời sống vật chất mỹ mãn như ý, nhưng đời sống tinh thần cực kỳ hạn chế, nghèo nàn, khốn khó, eo hẹp. Trong khi người thứ hai đời sống vật chất rất eo hẹp nhưng đời sống tâm linh tinh thần rất phong phú sung mãn. Thì tôi nghĩ rằng, trong 2 người đó, người tôi lo ngại là chính là người sung mãn về đới sống vật chất mà nghèo nàn về đời sống tinh thần, là vì sao? Khi người ta nghèo về tinh thần, giàu về vật chật, tôi nói thật tôi giúp không nổi. Vì các vị đừng tưởng, người ta nghèo tinh thần mình đem Phật pháp giảng là được, không phải đơn giản như vậy đâu, về vật chất, các vị thiếu, tôi đem tới các vị luôn nhăn răng cười và xòe tay đón nhận ngay. Nhưng tinh thần thì không. Các vị có nghèo bằng trời đi nữa, nhưng khi chư Phật chứ đừng nói tôi, chư Phật đứng trước mặt quý vị, nếu các vị không có duyên lành rồi thì cũng chịu thua thôi.
Cho nên, các vị nghèo về vật chất tôi không ngại, cái tôi ngại là đời sống tinh thần các vị nghèo là vô phương.
Như hồi nãy tôi nói, tôi giả định, tôi có 2 người thân. Một người nghèo vật chất, giàu tinh thần, thì người này dễ lắm, mình có thể, mình nhín chút mỗi thàng mình chu cấp tí ti cho họ, họ sống được, thoải mái. Nhưng người nghèo tinh thần giàu vật chất thì vô phương. Vì cái giá trị tinh thần mình đem đến cho họ, chuyện đầu tiên: họ có sẵn sàng đón nhận nó hay không? Thứ hai, đón nhận kiểu nào khi họ chưa có nền tảng thích hợp. Nhớ.
Các vị muốn chụp trái banh các vị phải có đôi tay, không có tay lấy gì chụp? Kêu chạy mà không có chân lấy gì chạy? Kêu nhìn mà không có con mắt lấy gì nhìn? Cho nên, trong bài giảng trưa nay tôi đặc biệt nhấn mạnh một vấn đề: Được & Mất. nãy tôi có nói, đề tài so sánh.
Nãy tôi trích dẫn bài kinh, đức Phật Ngài dạy, có những cái được nó nó là tất cả cuộc đời của mình, có những cái mất làm tan nát cuộc đời của mình. Bên cạnh đó, nó có những cái được, cái mất, lúc nó xảy ra, không sao. Vì nó chỉ là lớp vỏ ngoài của đời sống thôi. Như nãy tôi nói, tôi muốn triển khai đề tài này qua A Tỳ Đàm.
A Tỳ Đàm, nội dung là cái gì ? Tôi muốn nhân bài giảng này tôi điểm sơ nội dung A Tỳ Đàm, cho những người mù tịt về A Tỳ Đàm để xem A Tỳ Đàm nói cái gì ?

- Trước hết, A Tỳ Đàm phân tích cho mình thấy : Toàn bộ vô lượng vũ trụ, tất cả chúng sinh chỉ nằm trong Danh & Sắc, trong tinh thần & vật chất, gồm : cây cỏ, đất đá, mặt trăng, mặt trời cho đến núi non, đại dương, sông hồ, con người, chim muông, súc vật,… lớn bé, tất thảy đều nằm gọn trong Danh & sắc thôi.
- Cách phân tích thứ 2, tất cả vũ trụ, vô lượng chúng sinh chỉ nằm trong 5 uẩn. 5 Uẩn cũng nằm trong Danh – Sắc mà nói rộng ra.
- Cách nói nữa, tất cả chúng sinh và vô lượng vũ trụ chỉ nằm gọn trong 6 căn (mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý) và 6 trần (sắc, thinh, khí, vị, xúc, pháp). Tôi đã nói rất nhiều lần. Không có cái gì trên đời từ mặt trời cho đến một cọng cỏ bên đường mà nằm ngoài 6 trần, chuyện đó không có. Trần là gì ? Trần là đối tượng của căn. Trên đời, có cái mình phải nhận biết bằng mắt, có cái mình nhận biết bằng lỗ tai, bằng mũi, bằng lưỡi, bằng xúc giác, có cái mình nhận biết bằng ý thức. Tôi đoan chắc

1000% rằng thì là trên đời không có một cái gì mà nó là không là đối tượng của 6 căn. Chuyện đó không có. Mặt trời xa như vậy, hạt cát nằm dưới đại dương, mình còn có thể nghĩ về nói, nói gì những cái gần hơn tí, rõ ràng hơn một tí.

Nội dung đề tài này là So Sánh, là sao ?

Tùy thuộc vào vốn liếng thiện ác và trình độ tâm linh. Trình độ tâm linh là sao ? có nghĩa là mức độ thiện ác của mình nhiều hay ít, thiện gì, ác gì, chứ không phải thiện ác nói chung là thiện giống nhau, ác giống nhau, không phải, mà ở mỗi người cái thiện khác nhau, cái ác khác nhau. Ngay cả cái tham người này không giống người kia, cái sân người này không giống người kia, cái si, cái ngã mạn, cái tà kiến người này không giống người kia.

Là vì sao ? Vì trong vô lượng kiếp luân hồi, chính tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống nó đã đẩy chúng ta về những bến bờ sai biệt, chúng ta không giống nhau. Cho nên, khi sanh ra trong vòng sinh tử luân hồi, chuyện đầu tiên là do tiền nghiệp thiện ác quá khứ, chúng ta sanh vào cảnh giới nào, có đủ 6 căn hay không ? woa. Toàn bộ vũ trụ và tất cả chúng sanh gom gọn trong 6 căn, nhưng đừng có tưởng là chúng ta luôn luôn có đủ 6 căn. Có trường hợp, vì tu tập mà chúng ta sanh về cõi Phạm thiên chúng ta không có đủ 6 căn, trong trường hợp đó, chúng ta không đủ là vì chúng ta không cần tới. Nhưng có trường hợp chúng ta không đủ 6 căn vì chúng ta bị ác nghiệp mà phải bị khuyết tật. Nhớ nha. Cái này rất quan trọng.

Cho nên, có những chúng sanh sanh ra trên đời có đủ 6 căn và có những chúng sanh không có đủ 6 căn. Không có đủ 6 căn = 5 uẩn của họ có chỗ khiếm khuyết = Sắc uẩn của họ có chỗ khiếm khuyết. 5 Uẩn, Uẩn đầu tiên là Sắc uẩn = Vật chất, đời sống sinh học của mình. Còn 4 cái sau (Thọ, Tưởng, Hành, Thức) nó thuộc về tâm linh, tinh thần, ý thức. Đừng có tưởng ai cũng có 5 uẩn, rồi 5 uẩn giống nhau. Sai. Bởi vì, riêng Sắc uẩn, của nam khác nữ, của người nhiều phước khác người nhiều tội. Sắc uẩn chúng sanh cảnh giới này không giống chúng sanh cảnh giới khác. Rồi 4 cái uẩn khác cũng vậy. Kể tên thì giống nhau, đúng, ai cũng có Thọ, Tưởng, Hành, Thức. Đúng. Nhưng Thọ, Tưởng, Hành, Thức của người có phước khác người không có phước, của người có tu tập khác người không có tu tập.

Bây giờ tôi mới quay lại bài giảng này.

Có những người sanh ra, có đầy đủ mắt tai mũi lưỡi nhưng 6 trần của họ phần lớn là 6 trần bất toại. Hồi nãy tôi có nói câu danh ngôn đầu tiên đó, « Khi ta không có tiền mua giày thì hãy nghĩ đến những người không có chân để mang giày » Thì lúc bấy giờ mình nghĩ cái chuyện không có tiền mua giày nó quá may mắn. Như có lần đó 2 anh giáo dân Cơ Đốc đi vô nhà thờ Thánh, một anh khấn ảnh trúng độc đắc, còn anh thứ hai xin chúa cho con thiếu nợ 10.000 đô. Thì anh thứ nhứt nói mày khùng hả ? Mình xin chúa là xin độc đắc, xin cái này cái kia chứ ai mà xin ngu vậy ? xin thiếu nợ 10.000 ? Tại mày không biết, tao giờ thiếu tới 40.000, giờ xin chúa cho con thiếu nợ 10.000 có nghĩa là Chúa cứu nợ mình tới 30.000 lận. Quá mừng rồi.

Nãy tôi nói tới nói lui cho các vị thấy, hoàn cảnh nào chúng ta cũng phải sống an lạc. Hoàn cảnh nào, nói theo từ trong nước là chúng ta cũng phải sống chung với lũ được hết.

Thì cái chuyện đầu tiên, không phải có con mắt, có lỗ tai cũng giống nhau. Có những người 6 căn đầy đủ (mắt, tai, mũi, lưỡi, thân, ý) y chang người ta, nhưng 6 trần thì không giống. Có nghĩa là sao ? Do tiền nghiệp quá khứ, là thiện, thì đời này 6 căn của mình biết 6 trần như ý. Nếu tiền nghiệp quá khứ của mình nó bất thiện nhiều quá, thì đời này 6 căn của mình biết 6 trần bất toại. Tôi nói chắc quý vị biết mà.

Có rất nhiều người, từ bé đến già, con mắt của họ thấy cái đẹp, sạch, sang không nhiều. Mở mắt ra là thấy bùn sình, đồng sâu, nước mặn, thấy rác rưởi, ống cống, thấy xóm ổ chuột, thấy xóm lao động, thấy cảnh vợ chồng đánh nhau, con nít đá banh bụi bặm, nhà mái tôn thấp lè tè, xe xích lô, xe đạp ôm khói bụi mịt mù,…từ nhỏ tới lớn, thấy cảnh đó không. Ở miền nông thôn khổ kiểu nông thôn, miền đồng ruộng khổ kiểu đồng ruộng, miền núi non, ven biển làng chài nó khổ kiểu núi non, ven biển, làng chài. Mà nó về tới phố phồn hoa rồi, thì nếu nó thiếu phước, 6 căn của nó tiếp tục thấy toàn thứ không ra gì không à. Rồi lỗ tai, mũi,… cũng vậy. Khi phước trổ cho mình Mắt mình thấy thứ mình muốn thấy, lỗ tai nghe thứ mình muốn nghe. Còn người thiếu phước rồi, mang tiếng cũng 6 căn, 5 uẩn, nhưng mà biết toàn cảnh bất toại không.

Nhưng cái đó không quan trọng, quan trọng là cái này nè.
Luôn luôn niệm câu này, tôi xin đoan chắc một điều, bà con hoàn toàn có thể lấy những câu này làm kinh nhật tụng, 1 ngày tụng 2 buổi, sáng sớm và chiều tối trước khi ngủ :

(1) Sanh ra không đui mù là may mắn, nhưng may mắn hơn nếu mắt mình thấy được những thứ mình muốn thấy, và may mắn hơn nữa, bên cạnh nhục nhãn mình còn có tuệ nhãn, còn có pháp nhãn.

(2) Sanh ra đời không bị điếc là may mắn, nhưng may mắn hơn nữa là lỗ tai đó có cơ hội nghe được những điều giúp mình bớt khổ đời này và đời sau.

(3) Sanh ra đời có lỗ mũi để phân biệt mùi thơm thúi là cái phúc, nhưng cái may mắn hơn nữa đó là những người không vì lỗ mũi mà gieo các ác nghiệp. Có những người vì thỏa mãn, muốn đi tìm mùi thơm mà chuyện gì cũng làm để có tiền về phục vụ lỗ mũi. Có không ? Có. Tôi biết có những chai nước hoa tới mấy trăm đô lận. Vì chai đó mà chuyện gì cũng làm hết. Muốn cho nhà mình thơm, chuyện gì cũng làm hết.

(4) Sanh ra đời, có cái lưỡi hoàn chỉnh để phân biệt các vị đắng chát, ngon là cái phúc, nhưng cái phúc hơn nữa là mình không vì khẩu vị mà sống bất thiện.

(5) Xúc giác cũng vậy. Sanh ra đời, có được xúc giác là may mắn, phân biệt nóng lạnh, cứng mềm là may mắn. Nhưng may mắn hơn nữa là không vì xúc giác chăn êm nệm ấm, quần là áo lụa mà chuyện gì mình cũng làm hết.

(6) Sanh ra trong đời mà đầu óc tỉnh táo, không bị khùng điên, loạn trí, tâm thần là cái phúc. Nhưng cái phúc hơn nữa là cái đầu của mình biết phân biệt thiện ác, biết phải quấy nên và không nên, và không tiêu phí thời gian trong đời để ngẫm ngợi, tư duy, suy tư những gì hại mình hại người đời này kiếp sau.

Đó là nói về lục căn đó. Mà nói về lục căn = nói về 5 uẩn = nói về 18 giới (6 căn, 6 cảnh, 6 thức). Mà nói về Uẩn, Xứ, Giới = Nói về Danh -Sắc.
Như vậy thì Danh – Sắc, Uẩn – Xứ - Giới hoàn toàn là toàn bộ sinh hoạt của chúng ta. Chúng ta cũng sanh ra trong đời, có uẩn, xứ, giới như mọi người nhưng cái khác một chỗ : Khác ở Nhân & Khác ở Quả.
Khác ở nhân : Có 6 căn mà mình sống thiện hay bất thiện với 6 căn ấy. Chứ đừng có nghĩ 6 căn giống nhau.
Khác về Quả : Cũng có 6 căn mà 6 trần của mình có bất toại hay không, hay là như ý ?
Nhớ nha. Bài giảng này tôi đặc biệt cho những người mù tịt về giáo lý, đặc biệt là A Tỳ Đàm, nên lắng nghe chỗ này. Tôi nhắc lại nha.
Chúng ta giả định sanh ra trong đời, như nãy tôi nói, đâu phải ai cũng lành lặn, các bộ phận giác quan,… Giờ tôi giả định bằng nhau đi, các bộ phận y chang. Thì chúng ta vẫn khác nhau về nhân và về quả. Nhưng tôi nhắc lại, thà khác nhau về quả, đừng khác nhau về nhân.
Như hồi đầu bài giảng tôi nói, đức Phật Ngài dạy có nhiều mất mát trên đời này lắm : mất mát về tình cảm, mất mát về tài sản, mất mát về sức khỏe, nhưng mà nó không đáng ngại bằng mất mát về đức hạnh và trí tuệ. Hai cái đó mà mất là mất sạch.
Ở đây cũng vậy, sanh ra đời ai cũng có 6 căn, 5 uẩn giống nhau hết. Dĩ nhiên, mình mở ngoặc đơn, trừ trường hợp khuyết tật. Tôi đang nói trường hợp bình thường. Nhưng vấn đề là 6 căn mỗi người có giống nhau hay không ? Khác. Nó khác nhau về Nhân và về Quả.
Khác nhau về Nhân là sao ? Có người đẻ ra có 6 căn, lấy 6 căn làm toàn chuyện bất thiện không : sát sanh, trộm cắp, lừa đảo, tham đắm, nghiện ngập,… tất cả những cái đó đều là hoạt động của 6 căn, có đúng không ? Các vị nghĩ coi, trên đời này có cái hoạt động nào mà nó nằm ngoài 6 căn hay không ? Không có. Tất cả chuyện : săn bắn, câu cá, cướp bóc, trèo tường, khoét vách, lừa đảo, tất cả đều là hoạt động của 6 căn hết. 6 căn của chúng ta giống nhau nhưng nó khác nhau 2 chuyện, đó là : (1) hoạt động của 6 căn (Nhân) với 6 căn ấy mình tạo nhân lành hay nhân xấu ; và (2) khi có 6 căn rồi mình biết 6 trần như ý hay bất toại. Do tiền nghiệp quá khứ mà 6 căn của ta bây giờ biết 6 căn bất toại hay như ý. Nhưng theo lời Phật thì, chuyện mình sanh ra đời chuyện 6 căn như ý hay bất toại không quan trọng bằng 6 căn ấy nó hoạt động theo hướng thiện hay hướng ác. Cái đó mới là quan trọng. Nhớ cái đó.

Cho nên, bị mù bị điếc chưa chắc là xui so với người có mắt có tai mà lấy 2 cái đó làm toàn chuyện tầm bậy không. Nhớ nha. Ngồi xe lăn chưa chắc là xui, bởi vì so với cái thằng tay chân nó đầy đủ mà nó lấy tay chân toàn chuyện tầm bậy không : vào tù, ra khám, tử hình, chung thân, thì thôi xe lăn mà nó an toàn, nó lành hơn. Đúng không ?
Các vị không tin các vị hỏi mấy tên tử tù á. Hỏi chứ : bây giờ xóa án tử cho anh, chỉ cắt anh 2 cái chân thôi, suốt đời anh đi xe lăn anh chịu không ? Tôi nghĩ chắc 90% là chịu. Các vị đâu biết cảnh mà bị tuyên án tử nó kinh lắm. Tôi có đọc bài báo Việt Nam viết về đời sống những người tử tù những ngày tháng cuối đời, kinh lắm. Thức đêm, ngủ ngày. Vì sao vậy ? Vì theo luật Việt Nam, nước ngoài tôi không biết, tử hình luôn là rạng sáng. Cho nên tầm 3 giờ là mấy người giám ngục sẽ xách một xâu chìa khóa tới dãy biệt giam mấy tử tù, họ mở, mà họ không nói trước. nguyên một dãy : Loan, cúc, hường, yến, tuấn, kiệt, dũng, Tèo, Tí, … là mình không biết đêm đó nó mở cửa phòng nào mình không biết. Đêm nay đến phiên thằng Tuấn, Việt Nam kêu là trả án, không báo trước, tự nhiên 3h sáng tới phòng thằng Tuấn mở cửa, nói thằng Tuấn, thu xếp đi. Là thằng Tuấn đi. Đi ra đó nó hỏi mình có muốn thỉnh nguyện gì, có muốn viết gì cho gia đình, viết vài chữ tuyệt bút, rồi nó cho mình bữa ăn. Đa phần, tôi đọc bài báo đó, nói 90% nuốt không nổi. có đứa nó chì lắm là nó xin điếu thuốc với ly cà phê đen. Chứ còn đa phần là nó đi không nổi rồi. Và những ngày tháng sau cùng, các vị biết khiếp lắm. Đêm không dám ngủ. Không biết đêm nay tới phiên ai. Sáng nó đuối quá mới ngủ, ngủ thiếp đi. Sáng nhìn qua khe cửa mà thấy ánh nắng là biết sống được một đêm. Có nhiều tên nó sống như vậy trong 20 năm trời. ghê lắm quý vị.
Có nhiều tên coi như lúc bấy giờ chích thuốc chứ mấy năm trước là bắn. Mấy người cán bộ giám ngục phải xách nách chứ họ đi không nổi. Sức khỏe ngon lành, nhưng biết đi ra trường bắn, ra ngoài dựa cột đi không nổi.
Tôi biết tôi đang nói dài dòng, để cho các vị teo mà. Khi lúc đó, mình mới biết lòng tham sống sợ chết của mình dễ sợ lắm. Đừng tưởng mình không phải tử tù mình không bị giây phút đó. Sai.
Nay mai tôi không biết bạo bệnh lúc nào mình đâu biết. Tuổi già thì chắc chắn rồi, nếu mình không chết trẻ là chết già rồi, nhưng cái bạo bệnh, khi nghe kỳ kỳ, bác sỹ chỉ cần nhíu mày, họ viết tờ giấy chuyển cho specialist, chuyển cho mình đi xét nghiệm phòng khác là thấy teo rồi. Như án tử vậy. Ghê lắm.
Tôi nhớ bữa tôi đi mổ thận. Phật tử họ đưa tôi, họ đi theo y tá, xe đẩy tới chỗ đó, có cánh cửa qua phòng khác. Họ nói : con đưa sư tới đây thôi, chắc mai chiều con ra rước sư. Tôi biết mổ thận đâu có chết, mà biết đâu, vô đó nó bỏ quên cây kéo, cây kềm là mệt lắm. năm đó là cuối năm 2016. Bây giờ các vị thấy, tôi quay lại vụ tử tù. Lúc mình cận tử, lúc ấy kêu mình đổi cái chân lấy cái mạng là mình đổi liền. Bây giờ mình mới quay lại bài giảng.
Sẽ có một ngày các vị thấy rằng, hình như mình bị mù nó may hơn. Vì sao ? vì nếu mình không bị mù, có thể mình đã là ăn cướp rồi, mình đã làm những chuyện mà bị chung thân, tử hình thôi. Nhưng nhờ mình bị mù, bị điếc, bị cụt chân, cho nên mình đã không làm những chuyện kinh dị đó. Cho nên, khi không có tiền mua giày thì hãy nghĩ đến đứa không có chân để mang giày.
Ở đây cũng vậy. Có 6 căn có phải tốt không ? Chưa chắc. Ở đây, không có tiền mua giày có xui không ? chưa chắc. Có 6 căn, có phải tốt không ? Chưa chắc. Cũng giống như không có tiền mua giày có xui không ? Chưa chắc. Có 6 căn mà 6 trần mình nó như thế nào ? như ý hay bất toại là một chuyện. Thứ hai, mình có 6 căn mà 6 căn đó mình lấy nó để sống thiện hay sống ác đó lại là chuyện khác.
Nãy giờ tôi giảng về 6 căn.
A Tỳ Đàm trước hết phân tích về thế giới, chúng sinh qua Uẩn – Xứ - Giới – Đế. Tiếp theo A Tỳ Đàm nói cái gì ? A Tỳ Đàm dạy cho mình biết vì đâu chúng ta sa đọa. Thế là A Tỳ Đàm có 12 Duyên khởi.
Trong Tạng kinh có nói 12 Duyên khởi nhưng không giải thích. Chỉ có A Tỳ Đàm mới giải thích 12 Duyên khởi. Đủ chưa? Còn nữa. A Tỳ Đàm giảng đến 24 duyên hệ. Có nghĩa là, 12 duyên khởi là cấu trúc sanh tử của mình được diễn tiến, diễn ra như thế nào. Còn duyên hệ là cho mình biết từng mắt xích sanh tử nó hỗ trợ nhau qua bao nhiêu cách.

Giờ tôi nói vắn tắt. Tôi sống được trong gia đình này là nhờ cha tui, mẹ tui, anh tui, chị tui, chồng tui, vợ tui, những người đã giúp đỡ tui cho nên tui mới sống được trong nhà này. Đó là duyên sinh. Còn duyên hệ là sao? Cha tôi giúp tôi cái gì ? giúp bằng cách nào ?Mẹ tôi giúp tôi bằng cách nào ? Mẹ tôi già rồi, ngồi xe lăn, giúp tôi bằng cách nào ? Cha tui ổng già rồi, bị lãng tai, ổng giúp tui bằng cách nào ? Chồng của tui, vợ của tui, con của tui… họ giúp tui bằng cách nào. Đó là duyên hệ.
A Tỳ Đàm dạy cho mình: (1) bản chất, cấu tạo của mình ra sao (2) cho mình biết sâu hơn về bản chất, cấu tạo, vận hành. 3 cái này khác nhau. Bản chất nó là cái gì ? Từng thứ trong bản thân đó nó lắp ráp với nhau như thế nào gọi là cấu tạo, và cái thứ ba là vận hành, khi nó lắp ráp nó vận hành như thế nào ? Đó là A Tỳ Đàm. (3) Tiếp theo, A Tỳ Đàm cho mình biết, bằng con đường nào mình sanh tử, đó là các phiền não, gồm 5 triền, 6 triền, 10 kiết sử, 10 phiền não, tứ bộc, tứ thủ,… đó là con đường sanh tử. Rồi còn gì nữa? A Tỳ Đàm phân tích cho mình con đường giải thoát, gồm cái gì? Gồm 37 Bồ Đề Phần, gồm tứ chánh cần, tứ như ý túc, tứ niệm xứ, bát chánh đạo, thất giác chi, ngũ căn, ngũ lực.
Như vậy thì A Tỳ Đàm dạy cho mình thấy về cấu tạo, vận hành của thế giới, của chúng sinh; dạy cho mình thấy, mình sanh tử bằng cách nào và mình giải thoát bằng cách nào? Những điều kiện gì.
Giờ tôi quay lại bài giảng của tôi.
Chuyện đầu tiên, xét về mặt bản chất và cấu tạo, chúng ta tồn tại thông qua 5 uẩn, 12 xứ, hoặc 18 giới. Mà qua tới chuyện tiếp theo là chuyện sanh tử.
Do Vô Minh trong 5 uẩn, 12 xứ, 18 giới, nói gọn là vô minh trong khổ đế, cho nên chúng ta mới đam mê trong khổ và đầu tư trong khổ. Suốt vòng sanh tử luân hồi chúng ta chỉ sống có 2 đế đó thôi. Do không biết mình sống trong khổ cho nên tiếp tục thích thú trong đó, và đầu tư thêm khổ mới. Khi có Phật ra đời, Phật dạy cho mình biết rằng: Con hãy hiểu rằng, Mọi hiện hữu là khổ. Tất cả máu lệ, hoa hồng hay gai góc đều là khổ. Khổ lạc hỷ ưu đều là khổ hết. Vì cái gì cũng vô thường, cái gì cũng bất trắc. Phật dạy cho mình biết như vậy để mình đừng có thích trong khổ nữa. Khi mình có được nhận thức rằng: Mọi thứ là khổ, thích cái gì cũng là thích trong khổ. Thích trong khổ là đầu tư khổ, muốn hết khổ đừng thích trong khổ nữa. Người sống bằng 3 nhận thức này chính là con đường thoát khổ.
Do vô minh cho nên mình không biết chuyện đó, cho nên mình mới trốn khổ tìm vui bằng cách tạo ra các nghiệp thiện ác. Do tạo các nghiệp thiện ác mình mới có tâm đầu thai về các cõi, và khi đầu thai về các cõi mình mới có 6 căn, từ 6 căn đó nó mới có 6 ái, tôi nói tắt, 6 ái trong 6 trần rồi nó mới dẫn đến chuyện tiếp tục tạo ra các nghiệp thiện ác, Tôi nói tắt, không nói đủ 12. Để tiếp tục quay lại vòng tròn đầu thai nữa. Cứ đi vòng vòng vòng vòng như vậy. Nha.
Toàn bộ 12 Duyên khởi chỉ là vận hành, diễn biến, sinh hoạt của 6 căn thôi. Tức là, do tiền nghiệp mình sanh ra có 6 căn, và có 6 căn thì mình nhận biết 6 trần giống nhau, tuy nhiên, người không có tu thì khi 6 căn biết 6 trần chỉ có 2 thái độ: bất mãn hoặc là đam mê, mà 2 cái đó đều là ác nghiệp hết. Nói theo cái nhìn bậc Thánh. Như đức Phật Ngài dạy, tất cả phàm phu được gọi là điên, mất trí là vì sao? Vì mọi thứ ở đời, không có gì để mình bất mãn, không có gì để mình đam mê, nhưng bằng đầu óc, não trạng của phàm phu, mình có chọn lọc: cái này tôi thích, cái này tôi ghét. Để theo đuổi cái thích và trốn chạy cái ghét thì chuyện gì tôi cũng làm hết.
Vấn đề là chỗ đó. Cho nên, tôi quay trở lại, nghe kỹ bài giảng, các vị phải nghe lại 3 lần các vị mới biết tôi nói cái gì.

(1) Thứ nhứt, có 6 căn. Đủ chưa ? Chưa. Có 6 căn mà với 6 căn đó cái nhân, cái quả khác nhau. Với 6 căn đó mà mình tạo ra nhân mới là thiện hay ác. Với 6 căn đó, mình nhận quả xấu hay quả tốt của đời trước ? Với 6 căn đó, khác nhau chỗ đó : Mình nhận quả tốt hay quả xấu. 6 căn của mỗi người, nói về quả, là mình nhận 6 trần tốt/ như ý hay bất toại. Với 6 căn đó, khác biệt về nhân là mình tiếp tục làm thiện hay làm ác tiếp tục cho đời sau.

(2) Tiếp theo, có 6 căn chưa đủ, mà mình phải coi kỹ : Với 6 căn đó, mình sống trong nhân thiện hay nhân ác, quả thiện hay quả ác. Tiếp theo, hồi nãy tôi có nói nội dung A Tỳ Đàm, phân tích về cấu tạo, bản chất của chúng sanh chưa đủ, còn nói về hành trình sanh tử nữa. Thì hành trình sanh tử ở đây là 12 Duyên khởi. Mà 12 Duyên khởi ở đây chỉ là thái độ, phản ứng của 6 căn trước 6 trần. Chỉ vậy thôi. Chính phản ứng của 6 căn trước 6 trần mà nó dẫn đến chuyện sanh tử hay giải thoát.

(3) Về giải thoát. Tôi nhắc lại. Có mắt chưa chắc là phúc, bị mù chưa chắc là họa. Đi đứng sinh hoạt ngon lành chưa chắc là phúc, liệt giường hoặc đi xe lăn chưa chắc là họa bởi vì sao ? Là vì, chuyện mình khỏe mạnh hay tàn tật nó chưa đủ là phúc hay họa, bởi vì chúng ta sống như thế nào với cái tàn tật và khỏe mạnh đó. Cái đó mới quyết định phúc và họa.
Như hồi nãy tôi nói, cái may mắn của mình về tài sản, về tình cảm, về sức khỏe, nó chưa đủ. Phải coi đời sống tâm linh, tinh thần nó ra sao nữa. Nha.
Cho nên ở đây, người không bị khuyết tật chưa chắc là phúc, mặc dù, nói trên nguyên tắc, đúng phải có phúc anh mới không khuyết tật, đúng không ? Nhưng nếu nói sâu xa, có những người thà bị mù mà ba má họ đỡ khổ hơn là họ lành lặn rồi họ đi làm những cái chuyện mà ba má muối mặt. Hoặc là ba má phải ra trường bắn đem xác con về chôn. Tin tôi đi, chuyện đó có.
Rồi tới cái này tới cái tôi muốn nói nè. Đầy đủ lành lặn chưa chắc là phúc, đó là nói về đời sống vật chất. Giờ tôi nói về đời sống tâm linh. Người sanh ra không bị tâm thần là phúc đúng không ? chưa chắc. nhiều khi mình khùng khùng vậy đó mà mình không gieo thêm ác nghiệp để khổ mình khổ người đời này đời sau, bắt quá thì coi như kiếp đó hoang phí, hết. kiếp đó coi như là cúng chùa, khùng mà, coi như nó là zero trong dòng sanh tử thôi. Nó có 1 đoạn zero thôi. Nhưng có những người họ không bị khùng, họ làm những chuyện tàn phá đời họ và làm khổ bao nhiêu người khác. Các vị biết tôi nói cái gì mà.
Có rất nhiều nhân vật trong lịch sử thế giới, giá mà ngày xưa nó bị khùng hoặc chết yểu thì thế giới đâu có khổ dữ dội vậy. Mà nó xui chỗ là nó không bị tàn tật, nó không bị khùng, nó sống lâu quá lâu đi, cho nên những chuỗi ngày ảnh sống sót trên cuộc đời này gieo khổ cho hàng triệu người. hôm nay chúng ta đọc lại lịch sử của phát xít đức của Hitler, của đảng Cộng sản Trung Quốc, Mao Trạch Đông, của Pol Pot Campuchia mình thấy khiếp lắm. Đó là mấy tay lành lặn, đâu bị khùng. Nói ra nghe hơi ác, nhưng đó là sự thật. Mấy tay này nếu mà nó khùng hoặc nó chết yểu thì thế giới nó đã khác rồi.
Chẳng hạn, các vị thấy tình hình Afghanistan mấy ngày nay đó, là các vị thấy, số phận Afghnistan bây giờ đen thui như là cái đít nồi không biết tương lai về đâu khi đất nước lọt vô tay tụi Taliban, mà tụi này nó không chết, nó cứ may mắn, hết cái may này tới cái may khác, giờ nó lên nó nắm chính quyền. Mà nếu mấy cái tên đứng đầu đó nó có cái gì từ hồi xưa thì thế giới đâu có khổ, chính vì nó lành lặn, nó không bị khùng cho nên thế giới mới mệt với nó, mệt lắm. Ba cái anh đại ca Mỹ, Nga, Trung Quốc phải ngả nón, không làm gì được hết, không dẹp nó được, mệt lắm.
Cho nên, hồi nãy tôi nói: có đủ 6 căn chưa chắc là phúc hay họa mà phải xem 6 căn đó nó là điều kiện để mình sống thiện hay sống ác, 6 căn đó nó nhận biết 6 trần như ý hay bất toại.
Giờ qua tới chuyện tu hành.
Người có giới hạnh là phúc hay họa ? Chưa biết. Người có bố thí là phúc hay họa ? Chưa biết. Bữa nay tôi nói đề tài nghe rất là kỳ. Hồi nãy tôi nói sanh ra mình đẹp, mình giàu chưa chắc là phúc đúng không ? Giờ qua tới đời sống tinh thần.
Có giới ngon lành chưa chắc là phúc, nếu thiếu những thiện pháp khác. Bố thí ngon lành, chưa chắc là phúc, nếu thiếu những thiện pháp khác. Bởi vì, trên đời này, có biết bao nhiêu người có giới mà không có các thiện pháp khác. Cho nên, đời sau sanh ra, quyền lực, nhan sắc số 1, mà thiếu trí, thiếu từ tâm, trời ơi khổ biết bao nhiêu, khổ mình, khổ người. Có giới mà thiếu cái khác, kẹt lắm.
Rồi có những người họ có bố thí mà không có những thiện pháp khác, khổ vô cùng. Có biết bao nhiêu người trên cuộc đời này, chỉ vì họ giàu mà họ làm khổ biết bao nhiêu người. Quý vị có biết không. Đừng ép tui, tui khai ra. Có biết bao nhiêu người, giá mà nó nghèo một chút, đỡ biết bao nhiêu. Nhưng vì nó có tiền, mà nó khổ biết là bao nhiêu.
Tất cả những cái còn lại, thiền định cũng vậy. Trí tuệ cũng vậy. Đâu phải thiền định nào cũng có giá trị giống nhau. Sai. Một người có tà kiến, trong 1 kiếp sống nào đó, do điều kiện, môi trường và một chút tiền nghiệp họ có thể chứng đắc thiền định, thần thông nhưng thần thông, thiền định đó chỉ là cái cớ để họ khổ thêm thôi.
Các vị làm ơn giở lại cho tôi bài kinh Phạm Võng, bài kinh số 1 Trường Bộ Kinh. Đức Phật Ngài dạy, tất cả quan điểm tà kiến trên đời là gốc của tất cả ác, của bao thứ ác trên đời này. Tà kiến mà. Và, tất cả Tà kiến nó đi ra từ 3 nguồn :

(1) Nghe ai đó nói = tà kiến người ta lan tỏa qua mình, mình về tiếp tục theo đuổi quan điểm sai lầm đó ;
(2) Tự suy tư, có điều suy tư sai hướng. Mà cái tự suy tư gồm 2 nhánh : (a) Lý luận, liên tưởng, hình dung, tưởng tượng, và (b) nguồn 2 là nguồn rất dễ sợ, đó là do Tu tập thiền định, chứng đắc các khả năng thần thông và túc mạng thấy những cái mà bao nhiêu người không thấy, nghe được cái người ta không nghe, nhớ lại tiền kiếp, mà người khác không có khả năng. Chính những khả năng này, nó đẩy chúng ta đi xa hơn nữa, sâu hơn nữa trong tà kiến.
Nếu người đó họ không có thiền định, thần thông thì tà kiến họ nhẹ hơn chút, nhiều lắm là do tưởng tượng, hình dung thôi, suy diễn thôi. Còn đằng này, chính họ có thần thông, có thiền định, chính họ nhớ được kiếp trước, mà họ chỉ nhớ được 20 kiếp, 30 kiếp họ bèn khẳng định rằng : Trước đó mình không có, thế giới này chỉ quẩn quanh nhiều lắm là 20 kiếp. Nghĩa là từ hư không mà đến, sau 20 kiếp đó là nó trở về hư không. Ghê không ? Ghê vậy đó. Mà họ vững tin vào quan điểm đó, tại vì chính họ đắc chứng thiền định họ thấy. Họ thấy thiên đường địa ngục, họ thấy những loài khuất mày khuất mặt, họ thấy hơn người bình thường rất là nhiều, ba cái thứ nằm trong phòng thí nghiệm trong phòng thư viện tra cứu, cau mày, nhăn mặt, kính cộm dày như đít chai thì thứ đó tầm thường so với mấy ông đắc thiền. Cho nên, khi chủng tử của mình, gốc mình là gốc tà thì thiền định là cái hỏa tiễn đẩy mình đi xa hơn, trong một quỹ đạo tầm bậy.
Cho nên, hồi nãy tôi nói, có đủ 6 căn, có đủ 5 uẩn chưa chắc là phúc, bởi vì mình xem với căn đó, với uẩn đó mình sống thiện hay sống ác, sống vui hay sống khổ, mà THÀ LÀ SỐNG KHỔ NHƯNG ĐỪNG SỐNG ÁC.
Nhớ nha. Nhớ niệm câu thần chú này : THÀ SỐNG KHỔ, ĐỪNG SỐNG ÁC. NÊN TẠO NHÂN THIỆN, ĐỪNG CHÌM ĐẮM TRONG QUẢ THIỆN.
Cái này, ra nói thợ bạc, nó cán, rồi nó viết nhỏ, vo lại, đeo trên ngực.
THÀ SỐNG KHỔ, ĐỪNG SỐNG ÁC. NÊN TẠO NHÂN THIỆN, ĐỪNG ĐAM MÊ TRONG QUẢ THIỆN.
Cứ nhớ nhiêu đó thôi. Suốt đời cứ nhớ bao nhiêu đó.
Nói cho dễ nhớ : Thà sống trong quả xấu nhưng đừng sống với nhân xấu. Nên thiết tha với nhân lành, nhưng không thiết tha với quả lành (Quả lành tức là đẹp, sướng, chăn êm nệm ấm).
Như vậy, tôi quay lại.
Lành lặn chưa chắc là phúc.
Qua tới mặt tâm linh, tinh thần : Có giới, có thiền, ngay cả có trí chưa chắc là phúc. Bởi vì, nền tảng của chúng ta là cái gì ? Bố thí cho nhiều mà tà kiến, bố thí cho nhiều mà ngã mạn, bố thí cho nhiều mà ganh tỵ thì người đó chỉ là cái họa cho người khác.
Các vị thử tưởng tượng dùm tôi. Những người đàn bà được xem là đại phúc trong lịch sử nhân loại, bà Nguyên Phi Ỷ Lan của Việt Nam, bà Từ Cung của Việt Nam, bà Katherine của Nga, Võ Hậu Từ Hy của Trung Quốc, các vị dò lại dùm tôi đi, họ giàu, họ đẹp, họ có quyền lực, nhưng các vị coi sở hành của họ, hành trạng của họ không giống nhau. Nhớ nha. Cho nên, nhiều khi cái nhan sắc, quyền lực nó là cái họa nhiều hơn là cái phúc. Đó là nói về bố thí.
Trì giới cũng vậy. Do sống gần bạn lành mà mình biết giữ giới, nhưng mình không có trau dồi thêm công đức khác. Đời sau sanh ra, đẹp đẽ, quyền lực, mà thiếu trí, thiếu từ tâm là chết. Các vị tưởng tượng một người đàn bà, đẹp, có quyền lực mà lại không có trí tuệ, không có từ tâm thì các vị có nghĩ đó là đại họa không ? Nếu mà thằng vô danh nó lụm về nó cưới thì đỡ, đằng này ông sếp bự, ông vua, ông tướng, lãnh chúa, bá tước,… mà rước cái bà, đẹp, gia thế ngon lành, mà cái đầu không có trí tuệ, không có từ tâm không nhân hậu thì có phải đại họa cho người khác không ?
Như rất nhiều lần tôi nói. Chư Thánh như đức Phật, ngài Xá Lợi Phất, đi bát vì lòng đại bi, thì ai cúng cái gì các ngài cũng nhận, nhưng các ngài thấy nhiều cái ê chề lắm. Có nhiều đứa nó ra làm phước mà nó nhân hậu, gốc nó là gốc lành, nhờ công đức cúng dường củ khoai, củ sắn này sau này nó thành minh quân, thánh chúa, giúp cho người ta biết là bao nhiêu. Sau này nó đi xuất gia thành bậc danh tăng, hoằng dương chánh pháp, phổ độ quần sanh, uy tín, năng lực, sung mãn, phong phú.
Nhưng có những người, khi họ ra cúng dường, Ngài liếc, Ngài nhìn Ngài thấy liền : Tên này, nhờ nó cúng dường củ sắn, củ khoai này, sau này nó thành tên đại đế, quyền lực nghiêng trời mà tâm cơ

nó tệ lắm, rồi đây sẽ có bao nhiêu người sống trong đất nước của nó, đứa nào gian được thì gian, ác được thì ác, khổ được thì khổ. Ghê như vậy.
Ngài thấy có những người đem hoa cúng dường, Ngài biết, tâm tánh này nè, mà cộng với công đức hôm nay, sau này nó sanh ra đời nó đẹp 1000 triệu kiếp luôn, đẹp lắm, cúng bông cho Phật, cho Thánh mà. Mà với tâm cơ của đứa này, cái đẹp của nó là cái họa cho người khác. Nhưng mà giờ sao ? Vì lòng đại bi mà, phải nhận. Ngán lắm.
Cho nên, về mặt sinh học, không bị tàn tật chưa chắc là phúc. Về mặt tâm linh tinh thần, bao nhiêu công đức, đức lành, hạnh lành, đức tánh đều đáng tu học nhưng không có cái nào nên xem là DUY NHẤT, là TẤT CẢ, chuyện đó TUYỆT ĐỐI KHÔNG NÊN.
Đức lành nào, đức tánh nào cũng nên tài bồi, vun xới, nên rất là nên, tuyệt đối nên, bắt buộc phải. Nhưng không có một hạnh lành, đức tánh nào mà mình xem là tất cả, là duy nhất, là tuyệt đối, là đại diện cho những thứ còn lại là vô cùng nguy hiểm.
Cho nên :

1. Không bị tàn tật chưa chắc là phúc.
2. Thành tựu một vài giá trị tinh thần chưa chắc là phúc, coi chừng nó là họa.

Tôi nói trong room trên 18 tuổi hết rồi, hiểu tôi muốn nói cái gì. Có nhiều người giá mà họ đừng có được cái đó thì nó đỡ cho họ, đỡ cho đời biết bao nhiêu. Họ bớt đẹp một chút, họ bớt thông minh một chút, họ bớt quyền lực một chút, họ bớt tiền một chút, như là các nhà sử học trên thế giới, nếu tôi nhớ không lầm, là ông Vi-đô-răng thì phải, tôi chưa kiểm chứng, ổng nói : « Nếu cái mũi Cleopatra mà ngắn lại một chút, lịch sử thế giới đã phải viết lại rồi » ghê chưa ?
Giống như có một bà Phật tử, bả nói : Sư Giác Nguyên mà đẹp một chút là chết với ổng, mà may, tới bây giờ nó vẫn xấu cho nên em vẫn còn may. Tôi vẫn nhớ hoài câu đó. Bả nói : Sư mà đẹp chút là chết với con.
Tôi phải nói rằng, bài giảng này tôi nhấn mạnh một chuyện : Tất cả cái tốt, nhân tốt thì nên quan tâm nhưng đừng xem cái nào là duy nhất. Nhân thiện thì nên làm nhưng hãy làm ngơ quả lành. Nhân ác nên tránh nhưng không quá nặng lòng với quả ác.
Đó là những điều tâm niệm của một người Phật tử.
Tôi nhắc lại lần nữa, tất cả những cái được của mình trong cuộc đời này, nó sẽ tiếp tục là cái được, nếu nó tạo ra những cái được khác. còn những thứ mình gọi là được, mà rất có thể nó là cái mất, nếu nó là điều kiện tạo ra những cái mất khác.
Không biết tôi nói các vị nghe có hơi lủng củng không ?
Có những cái được, nó tiếp tục là được, nếu nó tạo ra những cái được khác. Thí dụ, bây giờ tôi đẹp, tôi giỏi, tôi giàu, tôi thông minh, đó là những cái được, đúng không ? Nhưng mà với những cái được đó, tôi tiếp tục sống thiện thì tôi tiếp tục tạo ra những cái được khác nữa. Thì như vậy, những cái được bây giờ nó đúng là được. nó được double, nó được triple.
Nhưng có những cái được, mà nó lại tạo điều kiện cho cái mất, thì con lạy bố cái đó phải kêu là mất thì nhiều hơn. Có nhiều người xấu đi một chút, nó nghèo đi một chút, nó chậm đi một chút, nó ngu đi một chút, quyền lực nó ít đi một chút thì cuộc đời của nó đỡ biết là bao nhiêu.
Có rất nhiều người, trong thời gian vừa qua, thời gian làm Phật sự, từ ngày có lớp Kinh tạng, từ ngày bắt đầu khởi xướng vụ Kalama, nói ra thì nó ác, trời ơi, tại sao bao nhiêu người chết mà em không chết ! chứ phải bây giờ nó ngủ dậy sáng nó nó lăn ra một khùng một cái là nó đỡ biết bao nhiêu. Khi làm việc đại chúng biết lòng người nó dễ sợ quá, quá dễ sợ. Phải nó xấu đi một chút, nghèo đi một chút, nó khùng khùng một chút, quen biết nó ít đi một chút, thì thế giới nó đỡ khổ biết là bao nhiêu.
Cho nên, bài giảng trưa nay, tôi giảng, tôi nhắm đến một chuyện là so sánh.
Bây giờ các vị mới hiểu, chuyện so sánh là vậy đó. Có nghĩa là, tất cả cái thiện, cái ác, cái được, cái mất, cái buồn, cái vui, cái khổ, cái sướng, cái tốt, cái xấu trên cuộc đời này nó sẽ tiếp tục là cái nên hay không nên là phải xét lại. Coi coi cái chuyện mình lành lặn nó giúp cho mình hay nó hại cho mình ? những giá trị tinh thần, những công đức, những phước hạnh của mình nó giúp cho mình hay nó hại mình ? không có gì đau cho bằng, vô Phật pháp mà chỉ cắm đầu biết bố thí, chỉ biết cắm đầu cầu nguyện, chỉ biết cắm đầu học giáo lý, chỉ biết cắm đầu đi theo dự các khóa thiền mà không hề

quan tâm đến những gì khác. Tôi cho đó là những điều đại họa. Một là khổ cho mình, hai là khổ cho bao nhiêu người khác.
Các vị biết, một trong những sai lầm của các hệ thống chính trị trên thế giới, là gì ? Đó là kẻ cầm quyền cắm đầu theo đuổi một giấc mộng hoang đường nào đó, đi theo đuổi một mô hình xã hội nào đó mà nó cực kỳ phản khoa học và rời xa thực tế, cứ cắm đầu treo cà rốt trước mặt mà theo đuổi, mà anh khùng anh theo một mình đi. Đây, không, ảnh bắt hàng triệu người theo đuổi mô hình xã hội quái gở của anh. Rồi cuối cùng theo không nổi, buông. Anh phải quay lại con đường của thiên hạ, mà lúc bấy giờ anh đã cách thiên hạ 8500km rồi. Biết bao nhiêu người đứng đầu một tổ chức, một đoàn thể, bị cái đó. Rất là đáng tiếc. Đứng đầu một cái học viện, đứng đầu một công ty, một hãng xưởng, một nhà máy, một đất nước, mà cứ cắm đầu theo đuổi cái gì đó coi nó là tất cả, nó bậy lắm.
Các vị tưởng tượng đi. Có một người chủ gia đình mà mê chơi lan, ưu tiên tất cả mọi thứ trong nhà cho Lan. Các vị thấy có bi kịch không ? Chứ tôi thấy đó là bi kịch. Đi làm về tới nhà, không thèm hỏi má khỏe không, không hề hỏi bà xã con cái đi học về chưa, tụi nó lúc này học hành ra sao, em lúc này có ok không tại sao mặt buồn buồn ? Câu đầ tiên : Có đứa nào tưới lan chưa ? Các vị nghĩ đi. Nhà 5000 giò lan. Mê lan quá. Bán được cái gì thì bán, cầm được cái gì thì cầm, cầm cố, vay mượn, làng trên xóm dưới, để tậu về những giò lan cực phẩm, rồi cả ngày đi làm ở sở về là lao thẳng vườn lan, cha già mẹ bệnh mặc xác, vợ con kệ tía nó, cứ lo lan thôi. Đó có phải là bi kịch gia đình không ? Mà đó là một trò chơi tôi thấy hơi lành đó. Lan mà. Chơi lan, chơi chim cảnh, cá cảnh, đâu có gì đâu mà tội lỗi trong quan điểm xã hội, đúng không ? nhưng mà cứ cắm đầu vô đó, các vị coi có phải đại họa không ?
Cho nên, sống là phải tròn.
Ok. Tôi mệt rồi. Chúc các vị ngày vui và hẹn lại tuần sau nha.
